

פחד דוד

פרשת שלח

י"ט סיון תשע"ו

824

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו

אויביו. כמו כן מסופר שארע פעם ובאו שליחים לדוד ואמרו לו שהעם הפלישתי מתכונן לצאת למלחמה כנגד עם ישראל, מיד הלך דוד לשאול באורים ותומים האם להתכונן ליציאה למלחמה, והשיב לו הקב"ה שעליו להמתין סמוך לעצים, ורק ברגע שהוא יחוש בתנועת העלים, עליו לקום מרבצו ולהילחם כנגד האויבים.

דוד אכן שמע למצוותו של ה', ולמרות שהפלישתים התקרבו לעברו ואף הלוחמים שהיו בו דחקו בו לקום ולהילחם כנגד האויבים, דוד נותר על מקומו וחיכה לאות משמים בכדי לקום ולהשיב מלחמה. ומסופר במדרש שרק כאשר היה פסע בין דוד ואנשיו לבין הפלישתים וחודי החניתות כמעט ונגעו בדוד ואנשיו - העלים החלו לנוע, אז דוד ואנשיו קמו ממקומם והכניעו את העם הפלישתי שהיה רב ועצום. ולמדים אנו ממעשה זה שברגע שאדם מגלה נכונות ומראה לקב"ה שרצונו להמשיך ולהתנהל בדרך של טבעית, הקב"ה מעניק לו הגנה מיוחדת ונותן לו סייעתא דשמיא לגבור על כל אויביו מבלי שיצטרך לנקוט בפעולות טבעיות.

משמת משה רבנו, יהושע בן נון נבחר להנהיג את העם תחתיו, ומתוקף תפקידו כמנהיג הוא שלח מרגלים לתור את יריחו לפני שהוא קם להילחם בעיר זו. והיות ומשמים ראו שכוונתו של יהושע היתה לטובה, הוא זכה בסייעתא דשמיא מיוחדת וחומות יריחו נפלו מקול תקיעת השופרות, מבלי שיהא צורך להילחם בדרך טבעית. ונמצאנו למדים מכאן, שבזמן שהולכים בדרך ה', ישנה הצלחה מופלאה וניסית.

ישנה תמיהה עצומה, מדוע משה לא מנע מן המרגלים ללכת לתור את הארץ, אלא הניח להם לעשות זאת, למרות שהקב"ה גילה דעתו בענין שאין הוא שבע רצון מכך. ולא יתכן לומר שמשה לא ידע את סופה של שליחות זו, שהרי הוא הוסיף את האות י' לשמו של הושע בן נון ואמר לו "י-ה יושיעך מעצת המרגלים".

ונראה להשיב שמשם ידע שזהו רצון העם, ורצה ללמדם לקח ואף את כל הדורות הבאים אחריהם, שכאשר אדם לא שומע לקולו של ה', אחריתו רעה היא מאת ה', שאין מנוס ואין עצה כנגד דבריו של הקב"ה, ומי שמנסה להתחכם עם דברי ה' יתברך, אינו מפיך מכך שום תועלת אלא שם נפשו בכפו ומתחייב על עצמו. כמו כן רצה משה ללמדם, שהאדם אחראי על מעשיו ובדרך שהוא רוצה לילך מוליכין אותו, שאם הוא מגלה דעתו שברצונו בהשגחה פרטית שהיא מעל דרך הטבע, הוא באמת זוכה לכך כפי שכבר ראינו בדברים המובאים לעיל, אך אם האדם מראה לה' שהוא מעוניין לנקוט בפעולות טבעיות לצורך הצלת עצמו, אזי אף הקב"ה מסיר השגחתו מעליו ומעניק לו יד פתוחה וחופשית להסתדר בכוחות עצמו, אך אז למגינת לב התוצאות יכולות להיות קשות ומרות.

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל, איש אחד אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם". (במדבר יג, ב)

נראה לומר על דרך הרמז שהמילים "שלח לך" סופי תיבותיהם 'כח'. והמילה 'שלח' בהיפוך אותיות עולה כמילה 'חלש'. רמז יש בזה שאמר הקב"ה למשה - בזה שאתה מאפשר לבני ישראל לשלוח מרגלים לתור את הארץ, אתה מחליש את כוחך ואת כוח העם. והסבר הדברים הוא שבזמן שבני ישראל התהלכו במדבר, הם חיו בדרגה על טבעית ונוהלו בדרך ניסית, שהיו מוקפים בענני הכבוד אשר בלעו את כל החיצים שנשלחו לעבר בני ישראל במדבר, מבלי שיהא להם צורך להשיב מלחמה שעה. ובכך ששלחו מרגלים בכדי לתור את הארץ, הם הורידו עצמם מדרגה על טבעית לדרגה טבעית, שמלכתחילה חשב הקב"ה להוריש להם את הארץ בדרך נס, אך היות ורצונם היה לשלוח את המרגלים, הם הוכיחו במעשה זה שהם נוקטים בדרך הטבע, כדרך האנשים הנוהגים לשלוח מרגלים לפני שהם באים להילחם בארץ אויב. ומשום כך גם הקב"ה הפך את מחשבתו, ועם ישראל הזדקק לרשת את הארץ בדרך כל בשר. לכך נאמר שלח לך, שרמז הקב"ה למשה שמעשה זה של בני ישראל גרם להם להחלשת הכוח ולירידת מעלה, מדרגת נס לדרגת טבע.

והנה מצינו ביוסף הצדיק שנענש על כך שאמר לשר המשקים ולשר האופים שיזכרו את החדש שעשה להם בזה שפתר את חלומם, וביקש שיביאו את שמו לפני פרעה על מנת שיזכה לצאת מבית האסורים. והקב"ה העניש את יוסף על דברים אלו, וסופו שישב עוד שנתיים נוספות בכלא. ולכאורה הדבר תמוה, הרי נראה שדבריו של יוסף לשרים היו בבחינת השתדלות טבעית שאדם צריך לעשות בכדי להינצל, ואדרבה, ניתן לחשוב שטוב עשה יוסף שביקש להזכיר את שמו לפני פרעה, שהביע במעשה זה השתדלות לצאת מבית האסורים, וקשה למה נענש על כך והוצרך לשבת עוד שנתיים ימים.

ונראה לומר שכל דרך הנהגתו והתנהלותו של יוסף היתה על פי נס ושלא מדרך הטבע, שהרי כל מריבתו עם האחים, סיפור מכירתו ושליחתו לבית האסורים תוך נשיאות חן בעיני שר בית הסוהר, הוכיחו לכל שזוהי השגחה פרטית המכוונת את כל הקורות עם יוסף. כמו כן העובדה ששכח את תורתו שלמד מפי אביו ועמד בכל בניסיונות, העידה שחיייו אינם על פי דרך הטבע. אם כן על יוסף היה להשית לבו לכך ולהפנים שחיייו מנוהלים מלמעלה, והיות וכך היא דרכו, עליו להיות סמוך ובטוח שאף הצלתו תהיה בידי שמיא ללא צורך בהשתדלות טבעית מצידו. ומכיוון שיוסף נקט בפעולה טבעית, נראה מעשהו כאילו הביע בכך את רצונו להתנהל על דרך הטבע אף שלא נתכוון לכך ולכך נענש, שמעשה זה היה נראה כאילו התרסה כלפי שמיא ח"ו על אופן הקורות אותו ולפיכך נשאר חבוש בבית האסורים למשך שנתיים נוספות.

מובא בספר שמואל שדוד המלך נלחם את כל מלחמותיו חוץ לגדר הטבע, וראה ניסים רבים בכל מלחמותיו כנגד

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:13 | 19:28 | 19:21 | 19:29

מוצאי שבת 20:31 | 20:34 | 20:35 | 20:32

רבינו תם 21:06 | 21:03 | 21:07 | 21:04

הילולא דצדיקיא

יט - רבי יהודה בן עטר

כ - רבי חיים מרדכי לבטון

כא - רבי שמעון סופר

בעל 'התעוררות תשובה'

כב - רבי דוד חייט

כג - רבי יעקב פולק

כד - רבי אברהם סאלם

כה - רבי מרדכי אליהו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלה הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

רפאל. בעל הבית ארח אותנו במאור פנים והגיש לפנינו קפה ולצידו כד חלב לתוספת עצמית.

כיון שכאמור אני רגיל מזה שנים לאכול בבוקר מאכלים חלביים, שכחתי מהכריך הבשרי שאכלתי במטוס והתכוונתי למזוג חלב לתוך כוס הקפה שהוכנה לי. תוך כדי שהרמתי את כד החלב בני היקר רבי רפאל הי"ו שאל אותי שאלה מסוימת, וכדי להתרכז בתשובתי הנחתי מידי את הכד החלב, ועניתי לבני על שאלתו.

בינתיים נכנס לחדר הרב חנניה הי"ו וכשהבחין בי אוחז שוב בכד החלב הוא מיהר להזכיר לי: "כבוד הרב, אתה בשרי, לפני זמן מועט אכלת במטוס כריך בשרי!"

שמחה פשטה בלבי. הרב חנניה הציל אותי מלהיכשל בעוון אכילת בשר וחלב רגע קל לפני שנכשלתי בדבר ר"ל.

זמן מה לאחר מכן כשחשבתי שוב על הדבר הגעתי למסקנה שאין ספק משמים סובבו את הדברים שבני רפאל שאל אותי את אותה שאלה בדיוק בזמן בו היה בדעתי להוסיף את החלב לכוס הקפה שלי, כדי שמתוך ההתרכזות שלי בתשובתי לבני ומתוך עיכוב זה - אנצל מאיסור אכילת בשר וחלב.

על האוכל הריחני, כיון שגופו מורגל לרדיפה אחר התאוות והעינוגים, ומסיבה זו הוא אינו יכול להשיג ולהבין מדוע אינני נוהג כמוהו.

אולם אני זכיתי להיות בן לעם היהודי, וכל יהודי שלומד תורה ומקיים את מצוותיה - התורה מעדנת את גופו ואת נפשו, ומרגילה אותו לכך שישנם דברים שהם מחוץ לתחום התעניינותו, ושמהם אסור לו ליהנות.

תורתנו הקדושה היא זו שגם שומרת ומגינה על היהודי לבל ייכשל בתאוות העולם הזה, ומסייעת לו להתגבר על רצונותיו הגופניים אשר נצטוו להתרחק מהם.

כל עכבא לטובה

באחת הפעמים בהן נסעתי לבקר את בני רבי רפאל הי"ו שלמד בישיבה בגייטסהד שבאנגליה, זמן הטיסה היה בשעות הבוקר, ולפיכך מלווי הנאמן הרב חנניה שושן הי"ו הגיש לי כריך, כדי שאסעד בו את פת שחרית.

הכריך היה בשרי, ולמרות שאני רגיל מידי בוקר לאכול ארוחה חלבית אכלתי את הכריך הבשרי, כיון שהוא היה המאכל היחיד שהיה ברשותנו באותה שעה.

כעבור זמן מה נחתנו באנגליה ופנינו לביתו של יהודי יקר שבביתו פגשתי את בני רבי

יהודי אוכל כשר!

מעשה היה ובאחת הפעמים שנסעתי במטוס, ישב לצידי גוי בן אומות העולם.

בזמן הארוחה, כאשר דיילי המטוס חילקו את מנות האוכל, התברר שאירעה תקלה ומגש המזון הכשר שהוזמן עבורי לא נמצא במטבח המטוס.

כדי שלא להשיב את פני ריקם, הונחה לפניי מנת האוכל הלא כשרה שאותה קיבלו כל נוסעי המטוס, אך אני לא נגעתי בה והשארתי אותה סגורה וחתומה כפי שהונחה לפניי, וכך נשארתי רעב במשך כל הטיסה.

שכני לספסל שהבחין בדבר וראה שאינני פותח את מנת האוכל שהוגשה לי - לא הבין כלל מדוע אני נוהג כך, ופנה אלי ושאל אותי: "מדוע אינך סועד את ארוחתך? למה אתה מחכה?"

כתשובה לשאלתו עניתי לו שאני יהודי, ויהודי אינו אוכל דבר שאינו כשר. אולם הגוי הערל התקשה להבין מה מונע ממני כעת לפתוח את המנה שהוגשה לי, והרי האוכל כל כך טעים ומגרה.

באותם רגעים חשבתי לעצמי שגוי זה אינו מבין את מעשיי ואת היותו שלי

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

בשבת קודש אומרים קדושת 'ובא לציון' בתפילת מנחה.

אחד הטעמים לכך הוא מפני טורח הציבור, שלא להכביד בבוקר על הזקנים, על המעוברים והמניקות, אם יאחרו כל כך מבית הכנסת ויצומו עד שיגמרו את אמירת הקדושה

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"וישלח יהושע בן נון". (יהושע ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על שני המרגלים ששלח יהושע לתור את הארץ, והוא מענין המרגלים ששלח משה רבינו לתור את הארץ.

תולה ארץ על בלימה

מה עושים בשביל השלום?

נצור לשונך

על הפסוק "בקש שלום ורדפהו", אמרו חז"ל: **בקשהו** לאוהבך ו**רדפהו** עם שונאך, **בקשהו** במקומך ו**רדפהו** במקומות אחרים, **בקשהו** בגופך ו**רדפהו** בממונך, **בקשהו** לעצמך ו**רדפהו** לאחרים, **בקשהו** היום ו**רדפהו** למחר. וכונת המדרש במה שמפרש ורדפהו למחר, לומר שאל יתייאש האדם בדעתו לחשוב שלא יוכל להשלים, אלא ירדוף אחר השלום היום וגם למחר וליום אחר עד שיגיעוהו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חומרת עוון לשון הרע

"ויוציאו דיבת הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אותה ארץ אוכלת יושביה היא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מידות". (במדבר יג, לב)

המרגלים בשוכם מלתור את הארץ מביאים את דיבתה הרעה לפני עם ישראל, ומלינים את עם ישראל על כך שארץ ישראל הינה ארץ אוכלת יושביה, אם כן מה הטעם להיכנס ולרשת אותה, אם כעבור זמן היא ממיתה את היושבים בה. וכעונש על דברי המרגלים, בני ישראל שוטטו במדבר במשך ארבעים שנה במקום להיכנס לארץ מיד לאחר מתן תורה. ונענשו לנוע במדבר ארבעים שנה דווקא, כנגד הארבעים יום שבהם תרו המרגלים את הארץ.

והנה לשון הרע יכול להתחיל כדבר קטן ומועט, ואפילו יתכן שיהא זה רק אבק לשון הרע, אך סופו מי ישרונו, והדברים יכולים להתגלגל עד כדי הוצאת לעג ולעז על הקב"ה, רחמנא ליצלן. ואכן מצינו הדבר אצל המרגלים שתחילה דיברו סרה כנגד הארץ לבדה, אך כשנמשכו בדבריהם הגיעו לידי כפירה בה' יתברך, כפי שמובא בלשון הפסוק (שם יג, לא) "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ומפרש רש"י "כביכול כלפי מעלה אמרו".

ולכך אסרו חכמים לדבר גם דיבור שהוא בכחית אבק לשון הרע, שכאמור אותו אבק יכול להיות בסיס ומקפצה לדברים הרבה, שהינם איסורים מפורשים בתורה המחייבים את הדובר אותם. וראה כגון זה גם בצום עשרה בטבת שהינו חמור כמעט כצום תשעה באב. ועולה התמיהה, הרי בעשרה בטבת רק צרו על החומה, ואילו בט' באב נפרצה החומה למעשה, נחרב וחולל בית המקדש ובני ישראל יצאו לגלות. ולכאורה מה המקום להשוות את דרגת החומרה של שני צומות אלו.

ונראה להשיב על זה הדרך, עשרה בטבת היה יום של אתחלתא דפורענותא, ולולא אותו יום שבו האויבים צרו על החומה, לא היו מגיעים לידי פריצת החומות ביום ט' באב ולחורבן בית המקדש, ומשום שהנעשה בי' בטבת גרם לנעשה בט' באב, צמים אף ביום זה ומתאבלים בו כביום תשעה באב.

ומפרש רש"י על המילים "שלח לך אנשים" - 'למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר'. והיינו שהיה למרגלים להתבונן באשר קרה עם מרים ולהפנים לקח, עד כמה חמור עוון לשון הרע וכך להימנע מלהוציא את דיבת הארץ רעה.

והנה מרים לקתה בצרעת משום שבאה בשאלה והקשתה מדוע משה פירש מאשתו, ואם עשה זאת משום שהוא נביא, הרי גם אנו נביאים ולא עשינו כן, ומה מקום למשה לנהוג באופן זה ולצער בכך את צפורה אשתו. וראיתי מובא בספרים שמרים אמרה דברים אלו לאהרן בנוכחות משה, ומשמע שלא התכוונה לגנותו, שאחרת לא היתה אומרת דברים אלו גם באזני משה. אם כן מתעוררת השאלה מדוע לקתה מרים, אם לא התכוונה לדבר בגנות משה.

ונראה להשיב שמרים ידעה שמה נתייחד ונצטיין במידת הענווה, ובשל ענוותנותו לא יבחר להשיב לה בדברים, אלא יעדיף את השתיקה. ומשום שמרים ידעה זאת ולמרות כן דיברה בגנותו, הרי שנחשב לה כאילו דיברה שלא בנוכחות משה, על כן עלה עליה כאילו דיברה לשון הרע ממש.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

יש אנשים ויש אנשים

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען". (במדבר יג, ב)

זה שאמר הכתוב "כחומץ לשינים וכעשן לעינים כן העצל לשולחיו" (משלי י כו). ניכרים היו המרגלים שהיו אומרים לשון הרע על הארץ, שנאמר "וידרכו את לשונם קשתם שקר ולא לאמונה גברו בארץ" (ירמיה ט ב).

למה הדבר דומה?

למלך שהיה לו כרם; כשהוא רואה שהיין יפה, הוא אומר לאריסו הכניסו בבית. וכשהוא רואה שהוא חומץ, אומר לאריסו הכניסו אותו בבתים.

אף כאן; כשראה הקדוש ברוך הוא הזקנים כשרים - קרא אותם בשמו, שנאמר "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (במדבר יא טז). כשראה המרגלים שעתידים לחטוא - קרא אותם לשמו של משה, שנאמר "שלח לך".

("מדרש תנחומא")

ירושה בזכות יצחק

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען". (במדבר יג, ב)

אמר רבי ברכיה בשם רבי סימא; מה ראה כנען להזכר כאן? אלא אמר הקב"ה לישראל: "לא בצדקתך וביושר לבבך ואתה בא לרשת את ארצם כי ברשעת הגוים האלה". אמר הקדוש ברוך הוא; עונותיו ילכדנו את הרשע, ואין רשע אלא שבעה עממים, שנאמר "כי ברשעת הגוים האלה".

ראה הקדוש ברוך הוא שאין לישראל זכות שיכנסו לארץ, נזכר ליצחק שנולד לאברהם בן מאה שנה ושרה בת תשעים שנה, **וכנען כ עשרים נ חמשים ע שבעים נ חמשים הרי מאה ותשעים שנה.**

("ילקוט שמעוני")

הציצית - חבל הצלה

"למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים".

(במדבר טו, מ)

משל לאחד שהיה מושלך על המים. הושיט לו הקברניט את החבל, אמר לו; תפוס החבל בידך ולא תניחהו, שאם תניחהו אין לך חיים.

כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל; כל זמן שאתם מדובקים אתם מקודשים ואימתכם על הבריות, פרשתם מן המצות הרי אתם מחוללים.

("מדרש ילמדנו")

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

הדרך להענקת עצמאות ובגרות לילדים, כמו היכולת למימוש העצמי בגיל המתבגר, עלולה להיתקל לעיתים בנפילה כתוצאה מתקלה כל שהיא או מעליה על מוקשים שונים האורבים לנו בחיי היום יום.

הזכרנו אם כן כמה מעצותיו של המחנך, מגדולי הוגי החינוך בדור הקודם, הגאון רבי רפאל שמשון הירש זצ"ל, עצות ורעיונות שילדינו יהיו את הגבולות המותרים בדרכם למימוש עצמי ובגרות מושכלת ולא יגיעו חלילה למצב של עמידה בפני נסיון שעלול להביא לתקלה ואף לבזיון.

וכמו בהרבה תחומים בחיים שהדרך הממוצעת היא הנכונה ביותר, כך גם כאן, הדרך האמצעית היא שיכולה לתרום את חלקה בצורה הטובה ביותר. כלומר, עצמאות מוחלטת מעבר לתפיסתו ומעבר לגילו של הילד, יכולה להזיק ובסופו של דבר תצמצם ותמנע את ההשפעה החינוכית שיש להורים בבית. ומאידך, תלות מוחלטת בהורים גורמת שכל מערכת החינוך שההורים מנסים להשריש בלב הילד, ישארו תקפים כל עוד הילד סמוך על שולחן אביו וצמוד לסנירה של האמא.

ולכן ההמלצה היא להשאיר לילד כמעט בכל תחום, איזה ענין כל שהוא שבו הוא יצטרך להתמודד לבד,

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בקזבלנקה

תנופת צמיחה רצינית עברה על הקהילה היהודית בקזבלנקה, כאשר רבי חיים פינטו זיע"א, העתיק באחרית ימיו את דירתו, ממוגאדור לקזבלנקה. בקזבלנקה בה שהה למעלה משלוש שנים, היתה עיקר פעילותו ומשם התפרסם מסוף העולם ועד סופו בצדקתו, בחסידותו ובקדושתו. ושם גם מקום מנוחתו, בבית העלמין היהודי שבקזבלנקה. העיר קזבלנקה, בה היתה קהילה יהודית פורחת, שמנתה למעלה ממאתיים וחמישים אלף נפש, קיבלה את רבי חיים פינטו השני זיע"א בכבוד ובהדר. הקהילה היהודית שהכירה בערכו וחפצה ביקרו וכבודו של הצדיק, העניקה לו דירת מגורים במקום, כדי שיוכל לעסוק בתורה הקדושה ללא דאגות של שכר דירה.

מנקודת מבטו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, היו אלו שנים פוריות מאוד מבחינה רוחנית, כאשר במהלכם הוא פעל בקזבלנקה אצל מאות אלפי יהודים, והוסיף נדבכים רבים לביצור חומת היהדות ברחבי העיר, בתקופה שתנועת ההשכלה נעצה את צפרניה בעיר המודרנית.

עובדה ידועה ומפורסמת היא, שכאשר רבי חיים פינטו זיע"א היה עובר ברחוב, כולם היו מסתופפים לצידו כדי לזכות לנשק את ידיו של הצדיק ולבקש את ברכתו. ברכתיו היו עושות פרי ותפילותיו היו מתקבלות לפני יוצר כל, ולכן כולם חפצו לזכות בברכתו.

גיסו של מו"ר שליט"א, ר' פנחס עמוס הי"ו, סיפר בהקשר לכך סיפור נפלא:

היתה זו הפעם הראשונה, בה הלכה סבתו בקזבלנקה, כדי לבקש את ברכתו של כ"ק רבי חיים זיע"א. היא הגיעה אליו ובקשה ממנו ברכה, ואף הגישה לו סכום כסף לפדיון נפש. לאכזבתה, רבי חיים זיע"א סירב לקחת ממנה, את כסף הפדיון: "ממך אני לא אקבל כסף", אמר לה.

- "על מה ולמה?" - "מכיון שאת צמה ממוצאי שבת ועד ערב שבת, ומעלתך חשובה מאד בשמים, לכן אינני רוצה לקבל ממך כסף. להיפך, אני רוצה שאת תברכי אותי". דברי הצדיק שנאמרו בענות חן, הפעימו והפליאו מאוד את הסבתא.

היא הרהיבה עוז בנפשה כדי לשאול את הצדיק: "מנין כבוד הרב יודע שאני צמה כל השבוע?"

- "מן השמים גילו לי זאת, השיב לה כ"ק רבי חיים זיע"א - ולכן אני אברך אותך, אבל אני מבקש שגם את תברכי אותי".

הטבעית של הילד היא בעצם ניצני החכמה של האדם המבוגר.

ילד, כמו כל ילד, חש בעוצמה גדולה את התחושות המשפחתיות אם זה בימי שמחה או צער חלילה, והוא מבקש להבין את תוכן המאורע. ולכן עלינו לתת לו הרגשת שותפות ולא לבודד את תחושותיו ולהשאיר אותן תמוהות ובלתי מובנות. התוצאה תהיה שאור שכלו יכבה והרחבת הדעת תהיה כמיוותרת עבורו, גם בליבת הנושאים שהוא לומד במסגרת החינוכית שבה הוא שוהה.

יתירה מזאת, הנה רעיון יפה שאותו כותב היועץ החינוכי הרב יצחק רבי שליט"א בספרו 'לאהוב':

אחד המתנות הגדולות שיש לנו בחינוך הילדים, הוא שיתוף הילדים בנעשה בבית, ילדים השותפים להוריהם, לדאגותיהם ולפרטים הקטנים הנעשים בבית, חשים הם שייכות וחשיבות.

ילד שהוריו משתפים אותו בנעשה בבית, הוא ילמד אף לשתף את הוריו בחוויותיו, כשאתם משתפים את ילדיכם בהרגשותיכם ובדאגתכם הוא ילמד לזהות אף את רגשותיו ולספר אותם למשפחתו ולחבריו.

הורים שאינם משתפים את ילדיהם ברגשותיהם האישיים, הם חוסמים את ילדיהם מלהביע את רגשותיהם, ובכך הם למעשה חוסמים אותם בלפתח תקשורת חיובית עם ההורים.

שתפו את ילדיכם בכל דבר הקורה אתכם, ספרו להם מה עשיתם? היכן הייתם? מה מטריד אתכם? שתפו אותם אף באסונות הפוקדים אותנו, מלחמות פיגועים, מחלות ותאונות. השאלה האם הילדים צריכים להיות חשופים לכך, אינה רלוונטית, כי אם הם לא ישמעו זאת מאתנו, הם ישמעו זאת מחבריהם בכתה. לכן חשוב שאנו נשתף אותם וניתן להם כלים להתמודדות.

בכוחות עצמו, עם האתגר שעומד למולו ובאותה משימה הוא יישם בעצמו את הדרך שבה ההורים כבר הנחו וחניכו אותו.

לדוגמא; כשהילד חוזר מבית הספר ומתיישב ליד שולחן הכתיבה עם המחברת, עליו להשלים את המטלות ושיעורי הבית שניתנו בכיתה. ישנם ילדים, וזה נפוץ כמעט בכל בית, שמיד פונים אל ההורים ומבקשים עזרה בשיעורי הבית. אם נבקש להשליך ממה שלמדנו עד כה, הרי שהאבא או האמא אינם אמורים לומר לו מה לכתוב, אינם מקריאים לו את התשובה ואינם פותרים עבורו את התרגיל בחשבון, אלא הם מנחים אותו היכן עליו לעיין, באיזה פסוק או להצביע על המיקום המדוייק בדברי רש"י, הילד בעצמו יעיין ויסיק את המסקנא המתבקשת ואחר כך יכתוב אותה במחברתו.

זוהי דוגמא קלאסית שהיא מצויה ביום יום, וכמוהו יש עוד רבות, אך המסר ברור ומוכן כשמטרה העליונה היא להכין את הילד לבגרות בכוחות שכליים מפותחים שאיתם הוא יוכל להתמודד בעתיד בכוחות עצמו.

הדוגמא שצינו כאן היא כל כך אקטואלית להורים שמבקשים לחדד את ההכרה בנפש הילד שעליו לנסות כל הזמן ללמוד ולהרחיב את גבולות הידע שלו. וזה גם המקום לפתח את מידת הסקרנות הטבעית של הילדים בכל תחומי הדעת, כולל במאורעות החיים עצמם.

ילדים רבים שואלים ומתעניינים במה שקורה סביבם, הם מרבים לשאול ולחקור. עלינו כהורים לספק להם תשובות שקרובות להבנתם לפי גודל תפיסתם, ואל לנו לדחות אותם באמירות סתמיות או בלתי מתחשבות; 'כשתגדל תבין'. או 'זה מסובך בשבילך'. הסקרנות